

ALEKSANDRI SÕNUMID

JUUNI 2005

nr 6(32)

NELIPÜHI EHK KOLMAINUPÜHA

+

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

Kristus on ülestõusnud!

See on see päev.

Pöördumise päev, hetk, mil inimene saab päästetud.

See on ülestõusmine, inimese ülestõusmine.

Pääsemine surmast ellu. Seda teeb Jeesus Püha Vaimu kaudu.

Jumal lõi inimese enda näo järgi, enda sarnaseks, inimene on jumal. Püha Vaim taastab inimese algse seisundi. Ristimisel sünnib inimene uuesti veest ja Vaimust. Salvimisel annab Püha Vaim inimesele oma armu, et ta suudaks ja oskaks elada uuestisündinuna, väarikana nagu Kolmainu Jumal.

Jumalikul Liturgial muudab Püha Vaim leiva ja veini Kristuse Ihuks ja Vereks inimese hinge ja ihu terviseks, Püha Vaimu osasaamiseks.

Pihil andestab Püha Vaim patud ja puhastab inimese hinge ja ihu roojusest, teeb ta jumalikuks, mille märki me näeme pühakute säilmetes. Selles salasuses Püha Vaim toimib nagu ristimisel ja seetõttu nimetatakse seda uuestiristimiseks. Inimene sünnib uuesti jumalikuks, taevariigi kodanikuks, pääsedes surmast ellu.

Võidmise salasuses Püha Vaim ravib terveks inimese hinge ja ihu ja annab andeks ka need patud, mis on ununenud.

Laulatusel annab Püha Vaim mehele ja naisele väe elada kui valitsejad, teenides teineteist.

Piiskopiks pühitsemisel laskub Püha Vaimu arm mehesse ja tõstab ta vaimus kõrgustesse ja ta on otsekui kotkas taeva laotuses maa kohal nägemaks seda, mis on vajalik inimese pääsemiseks surmast ellu.

Püha Vaim juhatab inimese Kristuse juurde, kelle nimes ainuüksi on pääsemine.

Püha Vaim tuleb inimesse ja teeb ta rõõmusõnumi kuulutajaks.

Püha Vaim tuleb inimesse ja teeb ta prohvetiks, jumalanägi jaks, et ta noomiks, juhataks ja kuulutaks tulevaid aegu.

Püha Vaim tuleb inimesse ja teeb, et ta näeb ennast sellisena, nagu ta on.

Püha Vaim tuleb inimesse ja teeb, et ta näeb inimest enda kõrval ja austab teda kui jumalaksloodud olendit.

Ristiinimene on Püha Vaimu tempel, Püha Vaimu tööriist tegemaks kõike head, elamaks jumalikku elu. Ta on ristitud Püha Vaimuga.

Tule Lohutaja Püha Vaim ja ela meie sees.

Teie preester Orenti

Mai 2005

Tartu

Kõigepüham Jumalasünnitaja, päästa meid.

MEIE PÜHAD EMAD MÄRTRID

ARHELAJA, TEKLA JA SUSANNA (Austamispäev: 6. juuni)

Kui puhtad ja vooreslikud nunnad elasid nad askeetlikku elu ühes tundmatus kloostri Rooma lähedal. Kui õela keiser Diocletianuse ajal võttis maad kristlaste tagakiusamine, põgenesid nad Kampaaniasse. Nende püha elu ei saanud kuidagi varjatuks jääda, ja naabruses elavad inimesed hakkasid pühade naiste juurde tulema nõuannete, juhtnõõride ja abi saamiseks erinevate kannatuste ja haiguste puhul, kuni paganad võtsid nad lõpuks kinni ja panid kohtumõistmise alla. Nad tunnistasid avalikult ja vabatahtlikult oma usku Kristuse sisse. Kui kohtunik, kelleks oli Leontius, küsis pühalt Arhelajalt kristliku usu kohta, vastas ta: *Kristuse väe jõul saan ma võitu kurjade vaimude väest ja õpetan inimestele ainsa tõsise Jumala mõistmist ja äratundmist. Issanda Jeesuse Kristuse, ainusündinud Jumala Poja nimel on antud see, et läbi minu, Tema ümmardaja leiab haige tervenemist. Kõiki kolme neitsit piitsutati, peksti raskete keppidega, jäeti vanglasse janu kätte vedelema ja lõpuks raiuti neil pead maha. Kui neid viidi tapalavale, ilmusid inglid, mida nägid paar timukat ja mis tekitas neis sellist hirmu, et nad ei julgenud oma mõõkasid pühade neitsite vastu tõsta. Nemad aga julgustasid timukaid oma tööülesannet lõpule viima. Ja nõnda siis raiuti neil kui lambukestel pea maha aastal 293, ja nad läksid Kristuse Kuningriiki igavikus puhkama ning Jumala palge vaatamisest rõõmu leidma.*

[Tõlgitud: Püha Serbia Nikolai 1986. The Prologue from Ochird. Lives of the Saints and Homilies for Every Day in the Year. Part Two: April, May, June. Tr. Mother Maria. Birmingham: Lazaria Press, pp. 277-278.]

JUUNIKUU PÜHADE TROPAREID JA KONDAKEID

ISSANDA TAEVAMINEMISE PÜHA (40 päeva pärast Paasat)

Tropar 4. viisil

Sa läksid au sees üles taeva, oh Kristus meie Jumal, kui Sa püha Vaimu töötamise läbi oma jüngreid olid rõõmustanud, ja Su õnnistuse sõna oli neid kinnitanud, et sina oled Jumala Poeg ja maailma Päästja.

Kondak 6. viisil

Kui sa meie lunastamise töö olid lõpetanud, Kristus Jumal, ja maapealse loodu taevase looduga ühendanud, siis läksid Sa auga üles taeva. Sa ei lahkunud neist, kes Sind armastavad, vaid jäid ikka nende juurde ja ütlesid neile: Mina olen teiega, ja ükski ei saa teie vastu.

NELIPÜHI ehk KOLMAINUPÜHA
(50 päeva pärast Paasat)

Tropar 8. viisil

Sa oled austatud, oh Kristus, meie Jumal, kes Sa neid kalamehi targaks tegid, kui neile Püha Vaimu maha saatsid ja nende läbi maailma võrku püüdsid, oh Inimesearmastaja, au olgu Sulle.

Kondak 8. viisil

Kui ennemuiste kõigekõrgem maha tuli ülevalt ja keelemurded ära segas, siis pillas Ta seeläbi rahva suguharud laiali, aga kui Ta tulekeeled välja jagas, siis kogus Ta kõik jälle ühtekokku, ja nüüd austame meie ühel meelel kõigepühamat Vaimu.

RISTIJA JOHANNESE SÜNDIMISE PÜHA
(24. juuni)

Tropar 4. viisil

Oh prohvet ja Kristuse tulemise eelkäija! Meie, kes sind armastusega austame, ei mõista sind kõlblikult kiita. Sinu ausa ja kalli sündimise läbi pääses su ema sigimatu ihu ja tumm keel valla, ja maailmale kuulutatatakse Jumala Poja liha sisse tulemist.

Kondak 3. viisil

See, kes enne sigimatu oli, sünnitas nüüd Kristuse eelkäija, ja kes viimane prohvet on. Sest keda prohvetid ette kuulutasid, selle peale pani tema oma käe Jordani jõel ja oli Jumala Sõna prohvet, kuulutja ja eelkäija.

PÜHADE AUSATE ÜLEMAPOSTLITE PEETRUSE JA PAULUSE PÜHA (29. juuni)

Tropar 4. viisil

Teie kõigeülemad apostlite seast ja kogu maailma õpetajad, paluge seda kõikide Issandat, et Ta annaks rahu maailmale ja meie hingedele suurt armu.

Kondak 2. viisil

Sina, oh Issand, võtsid siit ilmast oma õndsuse ja rahu sisse need kindlad ja jumaliku õpetuse kuulutajad, kes ilu Su jüngrite seas oli, sest nende verevaev ja surm olid enam Su meele pärast, kui miskisugune põletusohver Su ees, oh ainus südamepõhja tundja.

PÜHA KROONLINNA ÕIGLANE JOHANNES

(Austamispäev: 2. jaanuar)

Patt ja patukahetsus

Kui kulgedes teel Jumala poole kohtad kurja vaimu seatud takistusi, kui leiad oma südamest kahtlust, ebausku, viha (vahel isegi nende inimeste vastu, kes vääriskid täielikku austust ja armastust) ja veel muidki himusid, siis ära lase neil end segadusse viia. Tea, et need on vastase suits ja hais, kes taganeb ainuüksi Issanda Jeesus Kristuse viipest.

Kui eksid Jumala vastu ja kui su patud piinavad ja põletavad sind, siis otsi nii kiiresti kui võimalik ainsat elavat ja meie pattude pärast toodud ohvrit. Pane patud maha selle Ohvri palge ette. Muidu ei leia sa kuskilt pääsemist. Ära kujutle end pääsevat omal jõul.

Kui sügavale inimese loomusse tungis patt, väärastades ja kahjustades teda! See tegi ta vastikuks ja kõlbmatuks Jumalale ja inimestele. Ainult Jumal-Isa isikuline Sõna suutis teda puhastada, parandada ja uuendada.

Tee kõik vastupidiselt vaenlase ässitusele. Kui ta õhutab vihkama neid, kes sind on solvanud, armasta sina neid. Õnnista enda laimajaid, ära karista neid, kes viivad sinult sinu oma, vaid anna neile vabatahtlikult.

Kui tahaksid naerda, nuta. Kui sind rõhub kurvameelsus, katsu rõõmus olla. Kui oled kade, rõõmutse teiste kordaminekust. Kui vastuväited ja sõnakuulmatus lahvatavad su sees, alluta oma tahe ja ole järeleandlik. Kui liiderlikud mõtted ründavad, pea kalliks südamepuhtust. Mõttele, kui kõrge on kristlase hind: ta on jumalikustunud Jeesuses Kristuses. Pea meeles, et meie liikmed on Kristuse liikmed. Kui sind vallutab uhkus, alanda ennast. Kui sind vallutab viha, püüa eriti hea olla. Kui oled ägestunud, hoia oma rahulikkust. Kui kannatada ihnuse all, ole eriti lahke. Kui oled hajameelne, sulge tunded kõigele välisele ja mõtiskle ainsast vajalikkust. Kui kahtlus, usunõtrus ja ebausik ahistavad, kutsu abiks kindel usk ja mõttele usu eeskujude või Vana ja Uue Testamendi usklike ning usu kaudu tehtud imede peale. Tee nii, ja ära anna vaenlasele järele, sest kõik himud, tahtmised ja tujud on tema unelmaks.

[Tõlgitud: PÜHA KROONLINNA JOHANNES. Elämä. Otteida päiväkirjasta. Toimetanud e. Ksenia. Jüvaskylä 2000. Lk 230-232.]

Maikuu kroonika Issanda aastal 2005

- Nagu ikka oli ka selle aasta Paasa eel kiriku juures palju sagimist. Osteti lammas ja tapeti Suure Neljapäeva õhtul. Suure Reede saginas unustus Kristuse haua kaunistamine - viimastel minutitel enne teenistust joosti poodi ja osteti mitu suurt kimpu nelke. Seekord läks sedaviisi. Prosvorad, uued analoogikatted ja artos said samuti valmis alles viimasel hetkel. Kui mõnigi neist poleks õnnestunud, ei oleks enam aega olnud uueks üritamiseks. Toit aga valmis õigeaegselt, oli piisvalt külluslik ja tallgi sai küllalt küps. Paasamunad said selgi korral roosad, kuid ilusad olid nad ka nii. Tore, et koguduses on välja kujunenud mõni tava: näiteks värvis munad sellelgi aastal Tamara, ja lamba tappis Timoteos.
- Helge Neljapäeva Liturgia lõppedes saabus kirikusse hüpodiakon Anton teatega, et kell 14.00 oodatakse Jumalaema Uinumise kirikusse lauljaid, kes laulaksid pühade Nikolai ja Mihhaili säilmete esmasel avamisel pealaulu eesti uusmärtritele. Töömehed olid hauad kaevanud lahti nii, et piiskopid-preestrid said alla kirstude juurde astuda ja neisse sisse piidelda. Lauljad ja töömehed jäid üles hauaservale. Peeti kolmkeelne (eesti, kirikuslaavi, kreeka) palveteenistus, külas oli ka üks kreeka sinodi piiskoppe. Pühakute säilmed seatakse korda, ja pannakse kenadesse poolavatud kirstudesse (praegused olid küll armsasti roostetanud, aga eks

kõike pühakutesse puutuvat taheta ju pisut ehtida) ning siis saab rahvas neid austamas käia. Säilmete avamine ja uuestimatmine toimub arvatavasti 30. ja 31. mail, kui midagi ei muutu. Appi tuleb ka Uus-Valamo igumen arhimandriit Sergei.

- Otse säilmete juurest starditi Värskasse Jüripäevale. Koguõisele jumalateenistusele jõuti akatisti ajaks. Suvilas, kus alati lahkelt Tartu rahvas ööbida on tohtinud, ei leitud üles kõrke ega saadud majja elektrit sisse. Alustati siis kõigepealt tuletegemisega kaminasse ja kerise alla. Ka õhtusöök valmis kaminas ja kerisel, kuni sööma hakates korkidele istuti. Siis sai valgus ja see oli häa.
- Paasanädalajärgsel teisipäeval sõideti Võrumaale metsa istutama. Esialgu tuli metsatarre soe sisse puhuda - s.t ahjud kütta, mis talv läbi kütmata. Hommik algas tõhusa istutustööga. Kogu esimene päev paistis soe, isegi palav päike. Teise istutuspäeva katkestas vihm ja peremees sõidutas talgulised nädalavahetuseks linna tagasi. Kuid esmaspäeval sõideti taas jälle metsa. Seekord saadi istikud ühe päevaga maha. Istutati teisipäeva hommikust pealelõunani, kinnitati keha, ja istutati veel viimased taimed. Õhtuks sai sauna köetud ja puuke peletatud.
- Metsaistutusel tuli preestrile kõne Tartust: Makarios pääses õppima katoliku kooli. Makarios alustab esimest kooliaastat sügisel.
- Eelviimase mainädala neljapäeval olid talgud Kaare

tänaval, isa Orenti vanaema aias. Lammutati vana katusealune, riisuti ja kaevati üles risune aianurk. Vanaema röömuks, naabrite rahustamiseks ja meie endi rahuloluks. Tänu Jumalale.

PALJU AASTAID!

Nimepäevalapsed

03.06 Lukia Koidula Muru-Eenola

06.06 Arhelaja Ilona Runnel

24.6 munkpreester Orenti

27.06 Johanna Ingrid Vigel

29.06 Peetrus Peeter Piik

Sünnipäevalapsed

11.06 Margus Viidik

13.06 Silvia Kristiina Muru

16.06 Katariina Triin Ploom

17.06 Mitrofan Rein Eenola

18.06 Agape Angela Kusma

19.06 Taissia Riin Ude

23.06 Maria Õie Sildoja

23.06 Eunike Einike Vassel

24.6 Katariina Maia Punak

29.06 Valentine Mängli

29.06 Mooses Eiki Rosenthal

JUUNIKUU JUMALATEENISTUSED
EAÕK TARTU PÜHADE ALEKSANDRITE KIRIKUS

<p>1.06, <i>kolmapäev</i> Paastupäev <i>Vein,õli</i></p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA</p>	<p>Paasa keskpüha lõpetamine. Märter Justinus Filosoof ja koos temaga Roomas olijad (166)</p>
<p>4.06, <i>laupäev</i></p>	<p><u>17.00</u> Õhtuteenistus</p>	<p>Vagad Laatsaruse õed Marta ja Maria (1.s). Vaga Metrofanos, Konstantinoopoli esimene patriarh (325-326)</p>
<p>5.06, <i>pühapäev</i> 5. lauluviis</p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA</p>	<p>PAASA 6.PÜHAPÄEV. Pimeda mehe pühapäev. Teise Kogumaapealse Kirikukogu (381) pühad isad. Vaga Jordani eremiit Teodoros Imeteotegija (u 6.s). Vanake Doroteos Palestiinast (6.s). Vaga Kiievi metropoliit Konstantin (1159)</p>
<p>8.06, <i>kolmapäev</i> Paastuvaba</p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA <u>17.00</u> Koguõine jumalateenistus</p>	<p>PAASA LÕPETAMINE. Taevasseminemise püha eelpüha. Suurmärter Teodoros Väeülema säilmete teisaldamine (319). Vaga Antiookia patriarh Efraim (545). Vaga Rostovi ja Suzdali piiskop Feodor (1023)</p>
<p>9.06, <i>neljapäev</i></p>	<p><u>10.00</u> LITURGIA</p>	<p>MEIE ISSANDA JA PÄÄSTJA JEESUS KRISTUSE TAEVASSEMINEMINE.</p>

		Vaga Aleksandria peapiiskop Kirillos (444). Vaga Šotimaa valgustaja Columba (597). Valgjärve vaga Kirill (1427)
11.06, <i>laupäev</i>	<u>17.00</u> Õhtuteenistus	Taevasseminemise järelpäha. Vagad apostlid Bartolomeos ja Barnabas (1.s). Peaingel Gabrieli ilmumise ühele Aatose mäe mungale üldmälestuspäev, ja laulu <i>On kohus tõesti (Axion Estin)</i> ilmutamine
12.06, <i>pühapäev</i>	<u>10.00</u> LITURGIA <u>17.00</u> Õhtuteenistus	PAASA 7. PÜHAPÄEV. Esimese Kogumaapealse Kirikukogu (325) vagad isad. Taevasseminemise päha järelpäha. Vaga Onufrios Suur (4.s) ja vaga Aatose mäe Petros (734). Vaga Konevitsi vanake Arseni (1447)
17.06, reede Paastupäev, <i>vein, õli</i>	<u>10.00</u> LITURGIA	Taevasseminemise päha lõpetamine. Pärsia märtrid Manuel, Sabel ja Ismael (362)
18.06, <i>laupäev</i>	<u>17.00</u> Koguõine jumalateenistus	Uinunute mälestuspäev. Süüria märter Leontios ja koos temaga kannatanud Hypatios ja Teodulos (70-79)
19.06, <i>pühapäev</i>	<u>9.00</u> LITURGIA <u>11.00</u> Õhtuteenistus	PAASA 8.PÜHAPÄEV. PÜHA NELIPÜHI, KOLMAINUPÜHA. Issanda vend vaga apostel Juudas (u

80). Vaga Paissios Suur (5.s).
Vaga Jov, Moskva esimene
patriarh (1607). Vaga
Tšilandari Paissi (Bulgaaria
18.s)

PAASTUVABA NÄDALA ALGUS

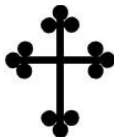
20.06, <i>esmaspäev</i> Paastuvaba	<u>10.00</u> LITURGIA <u>17.00</u> Õhtuteenistus	PÜHA VAIMU PÄEV. Preestermärter Metodios, Patara piiskop (312). Vaga Konstantinoopoli patriarh Kallistos (1363). Vaga Nikolaos Kabasilas (14.s)
21.06, <i>teisipäev</i> Paastuvaba	<u>10.00</u> LITURGIA	KOLMAINU KOLMAS PÄEV. Preestermärter Terentios, Ikooniomi piiskop (1.s). Sitsiilia märter Julianus (3.-4.s). Vaga Cornwelli (Inglismaa) vanake Menan (Méén) (6.s)
24.06, <i>reede</i> Paastuvaba	<u>10.00</u> LITURGIA	Nelipühi järelpüha. Püha prohveti ja Issanda eelkäija ristija Johannese sündimine. Märter Orentius ja temaga kaaskannatanud. Vaga Dõmski vanake Antoni (Novgorod 1224)
25.06, <i>laupäev</i> Paastuvaba	<u>10.00</u> Aseteenistus <u>17.00</u> Õhtuteenistus	Nelipühi lõpetamine. Nisibise neitsimärter Febronia (u 304)
26.06, <i>pühapäev</i> 8. lauluviis	<u>10.00</u> LITURGIA	1. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV. Kõigi pühade inimeste pühapäev. Vaga

		Tessaloonika David (u.540). Suzdali peapiiskop Vaga Dionissi (1385). Tihvini Kõigepühama Jumalasünnitaja ikooni ilmumine (1385)
27.06: APOSTLITE PAASTU ALGUS		
28.06, teisipäev Paastupäev: <i>Vein,õli</i>	<u>17.00</u> Õhtuteenistus	Kasupüüdmatute ja Tervendajate Kyrose ja Johannese pühade ja imettegevate säilmete teisaldamine (412). Vagad Valamo Sergi ja German (u 1353)
29.06, kolmapäev Paastupäev: <i>Kala,</i> <i>vein,õli</i>	<u>10.00</u> LITURGIA	PÜHAD AUSAD JA KÕIGISTKIIDETUD ÜLEMAPOSTLID PEETRUS JA PAULUS (u 67)
30.06, Neljapäev	<u>10.00</u> LITURGIA	Pühade, ausate ja kõigistkiidetud 12-ne apostli Peetruse, Andrease, Sebedeose poegade Jaakobuse ja Johannese, Filipi, Bartolomeose, Toomase, Matteuse, Alfeose poja Jaakobuse, Jaakobuse venna Juudase, Siimeon Seloodi ning Mattiase koondpüha

SISUKORD:

Isa Orenti läkitus.....	2-3
Pühakute elulood: märtrid Arhelaja, Tekla ja Susanna.....	4

Juunikuu pühade tropareid ja kondakeid.....	5-7
Püha Kroonlinna Johannes. <i>Patt ja patututunnistus</i>	7-8
Maikuu kroonika.....	9-11
Palju aastaid.....	11
Juunikuu jumalateenistused.....	12-15

NB! *Aleksandri Sõnumeid* saab tellida paber- või veebikujul

Tellimishind aastaks on 150.-

Tellimissoovist teata ajalehe toimetusele

Arveldusarve Hansapangas: 22 101 141 8473

EAÕK Tartu Pühade Aleksandrite kogudus

Koguduse vaimulik: MUNKPREESTER ORENTI,

tel: 5280 848, e-post: orenti@hot.ee

Kogudusevanem: Ireneus Janek Jakoby, tel: 5563 6444

Postiaadress: Vanemuise 1 PK 99, 51003 TARTU

Kiriku aadress: Sõbra 19a, 50107 TARTU

Koguduse telefon: 5202 317

Arveldusarve Hansapangas: 22 101 141 8473

ALEKSANDRI SÕNUMID

ISSN 1736-2822

E-posti aadress: sassi.kokutus@mail.ee, tel: 5563 6444

Postiaadress: Vanemuise 1 PK 99, 51003 TARTU